

FORORD

Historiske tidsskrifter kan se kedelige ud og være formelle og konservative for at signalere seriøsitet. *Arbejderhistorie – tidsskrift for historie, kultur og politik* vil være seriøs, men hverken kedelig eller konservativ. Ikke mindst siden den sidste store ansigtsløftning i midten af 1990'erne har SFAH gjort det til sin mærkesag både at have et seriøst og flot tidsskrift. Og faktisk ikke bare det. Vi har en ambition om at være Danmarks flotteste historiske tidsskrift, som der står på vores hjemmeside sfah.dk.

Vores ambition bunder ikke i forfængelighed, men i en åben tilgang til verdenen. Tidsskriftet vil række ud til sine læsere og sprede et positivt budskab med en mangfoldig, videnskabelig og folkelig arbejderhistorie som kerne. Budskabet har altid været både tværpolitisk og tværfagligt samt helt overordnet rettet mod, at det nytter at gøre en indsats sammen.

Det er derfor også en stor glæde for redaktionen nu at kunne præsentere det nye *Arbejderhistorie* anno 2015 med nyt format, nyt layout og bedre papirkvalitet. Målet har været at ramme en mere nutidig form, der afspejler ambitionerne med indholdet. En større ændring er også, at vi fremover samler kræfterne og artiklerne i to årlige numre på omkring 160-180 sider med udgivelse i hhv. maj/juni og november/december.

Vi satser uændret på en høj videnskabelig kvalitet i det nye *Arbejderhistorie*. Den sikres bl.a. gennem fagfællebedømmelserne af de ordinære artikler.

Vi satser ligeledes på en høj kvalitet i vores essay-, debat- og anmeldelsessektioner. Her har gode folk i mange år bidraget med både vid og tankevækkende vinkler på andres arbejder. Som noget nyt er det vores ambition at skrue op for tidsskriftets folkelige element med flere essays med gode historier. Vi vil også sætte fokus på forskellige typer af kilder og deres oprindelsehistorie., Endvidere vil vi bringe flere mindre artikler om historie-politiske emner, der rører sig i den aktuelle debat, men som måske savner en arbejderhistorisk vinkel.

Fotos og andre illustrationer har været en vigtig del af *Arbejderhistorie*'s indhold. Det vil de fortsat være, dels for at vise de mange forskellige udtryksformer arbejderbevægelsen har benyttet sig af, men

også for at gøre opmærksom på den umådeligt store rigdom af ikke-skriftlige kilder, arbejderhistorien rummer.

Tidsskriftets åbenhed på den digitale front vil også fortsætte således, at den forrige årgangs numre frit stilles til rådighed på hjemmesiden. Derfor er vi glade for, at Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation har bevilliget midler til en retrodigitalisering af SFAH's tidsskriftsudgivelser fra starten i 1971 frem til 1994, hvorved hele rækken af *Meddelelser om forskning i arbejderbevægelsens historie* (1973-1981), *Arbejderhistorie* (1982-), og *Årbog for arbejderbevægelsens historie* (1971-1994) vil blive digital og frit tilgængelig for alle interesserede.

Nu snart 45 års dansk arbejderhistorie har med rette sat sit spor i historieskrivningen og i forståelsen af historien. Men som på mange andre områder skal positioner konstant fornyes og gendiskuteres for at være relevante i de nye sammenhænge, de eksisterer i. Ellers bliver de populært sagt skrevet ud af historien. Der er derfor mere end nogensinde brug for Arbejderhistorie for at synliggøre arbejderklassen, arbejderbevægelsen, fagbevægelsen, venstrefløjen, kvindebevægelsen, freds- og solidaritetsbevægelsen og andre sociale bevægelser historiske rolle – det være sig i Danmark eller udlandet; på individuelt eller kollektivt plan; i gamle eller nye kontekster; socialt, kulturelt, økonomisk og politisk.

Nummerets første artikel og de to essay udgør til sammen et minitema om 'Komintern og de danske kommunister'. De udspringer alle af forelæsningsrækken af samme navn, der blev afholdt på Arbejdermuseet i november-december 2014 i regi af Folkeuniversitetet i København, samt af det foregående kildeindsamlingsprojekt om de danske personsager i Kominterns arkiv i Moskva, ledet af Arbejdermuseet & ABA og Center for Koldkrigsstudier ved Syddansk Universitet i perioden 2011-2013.

Artiklen af Julie Birkedal Riisbro er første del af en todelt biografisk undersøgelse af kommunisten Georg Laursen, der med sit bemærkelsesværdige arbejde for Komintern og det sovjetiske hemmelige politi NKVD mere end nogen anden dansker valgte side til fordel for Sovjetunionen. Laursen begyndte sin internationale karriere allerede under Første Verdenskrig, hvor han var faglig og politisk aktiv i Schweiz, herunder bl.a. kurer for Lenin. Forfatteren baserer sig især på Laursens personsag fra Kominterns arkiv og på sagsakter fra Bundesarchiv i Tyskland, hvor han var fængslet for spionage i 1926-1927.

Morten Møller præsenterer en koncentreret og veloplagt udgave af sin fortælling om danske Ellen Schou og norske Adam Egede-Nissen, der fandt hinanden i Moskva under Stalins Store Terror. Fortællingen

fokuserer på det politiske filter som rettroende kommunister formåede at sætte op over for udrensningen af Sovjetunionens potentielle og indbildte fjender.

Dr.phil. Niels Erik Rosenfeldt afslutter minitemaet med et essay, der tager læseren på en imaginær rundtur i kommunismens tre hovedbygninger i Moskva – Komintern og Sovjetunionens Kommunistiske Partis hovedkvarterer og Hotel Lux – og giver en indføring i Kominterns hemmelige udlandsnetværk. Essayet rundes af med en status på den nye viden om de danske Komintern-kurerer i 1930'erne, bl.a. genereret på baggrund af Kominterns danske personsager.

Podemos er et nyt politisk parti i Spanien, som allerede har markeret sig, bl.a. ved det netop overståede valg til Europaparlamentet, og det forventes at komme til at spille en rolle i spansk politik efter det nationale valg i efteråret 2015. I artiklen i dette nummer af *Arbejderhistorie* præsenterer Óscar Garcia Agustin partiet. Han ser det som en ny type venstrefløjsparti, der er opstået i opposition til det eksisterende politiske system i Spanien – betegnet som “78-regimet” – der blev etableret efter overgangen fra Francos diktatur til demokrati i midten af 1970'erne, og som samtidig søger at udfylde et tomrum i spansk politik i dag. Det er ikke mindst relationen mellem sociale bevægelser og politisk parti, der gør Podemos til en ny partitype på venstrefløjen, og som samtidig søger at placere sig på en ny måde i forhold til det eksisterende højre-venstre spektrum i spansk politik.

Den følgende artikel – “Arbejderhistorie – mellem socialhistorie, kulturhistorie og politisk historie” – præsenterer nogle af de store debatter i den internationale historieskrivning om arbejderbevægelsen fra 1970'erne og frem. Det var især den såkaldte “nye kulturhistorie” fra 1980'erne, som udfordrede nogle af de grundlæggende tanker i arbejderhistorien, ikke mindst begrebet klasse, som også var et hovedtema i *Arbejderhistorie* i 2009-10. I artiklen forsøger Knud Knudsen at gøre status over debatten, bl.a. inspireret af de to engelske historikere Keith Nield og Geoff Eley.

I dette nummer af *Arbejderhistorie* har vi også valgt at markere, at det i år er 125 år siden de første 1. majdemonstrationer afholdtes i 1890. Vi gør det med en lille artikel, der i billeder og tekst fortæller om majdemonstrationernes historie – fra de dramatiske begivenheder i Chicago i 1886 til i dag. Teksten er skrevet af Knud Knudsen.

Vi afslutter dette nummer af *Arbejderhistorie* med en række anmeldelser af nyligt udkomne bøger inden for det arbejderhistoriske felt.

God læselyst *Redaktionen*